

Sygn. akt III USK 477/21

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania I. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o podlaganie ubezpieczeniom społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 8 lutego 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 lutego 2021 r., sygn. akt III AUa [...],

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

II. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 16 lutego 2021 r., III AUa [...], oddalił apelację odwołującej się I. R. od wyroku Sądu Okręgowego w R. z 22 września 2020 r., VI U [...], oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 3 czerwca 2019 r. stwierdzającej, że odwołująca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu w okresie od 1 marca 2016 r.

Odwołująca zaskarżyła powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 423 ze zm., dalej jako ustawa systemowa) w związku z art. 3 oraz z art. 5 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 162 ze zm.) oraz art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w dacie jej obowiązywania; naruszenie art. 67 ust. 1 Konstytucji w związku z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy systemowej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., formułując zagadnienia prawne: 1/ „Czy oceniając stan faktyczny w celu ustalenia faktu prowadzenia lub nie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej przez osobę zgłoszoną do CEiDG sąd powinien uwzględniać treść art. 5 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców?”; 2/ „Czy w perspektywie art. 67 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 68 ust. 1 pkt 1 lit a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych zgodny z prawem jest wyrok oddalający odwołanie od decyzji wyłączającej z ubezpieczeń bezterminowo, w sytuacji kiedy w sprawie wiadomo, że Odwołująca po wyłączeniu nadal prowadzi działalność gospodarczą?”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniosł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania oraz wniosł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis nr 1508600; z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis nr 1482401; z 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, LEX nr 2080880). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2015 r., III UK 206/13).

Odnosząc się do drugiej z podstaw przesądu należy zauważyć, że oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, LEX nr 1982406). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżąca nie wykazała istnienia powołanych przesłanek przesądu. Ponadto w skardze kasacyjnej zabrakło zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, co sprawiało, że miarodajne i wiążące dla Sądu Najwyższego były ustalenia faktyczne oraz ich ocena prawna zawarta w zaskarżonym wyroku. Skarżąca przebywała naprzemiennie na zasiłkach chorobowych, macierzyńskich i opiekuńczych niemal stale od lipca 2014 r. do marca 2019 r. W okresie przerw pobierania zasiłków prowadziła w marginalnym stopniu działalność gospodarczą, przy czym od marca 2016 r. jej organizacja pracy i działań w zakresie rzekomo

prowadzonej działalności dowodzi o braku ciągłości jej wykonywanej. Co prawda cały czas dysponowała ona lokalem przystosowanym do prowadzenia działalności w branży fryzjerskiej, natomiast lokal ten należał do jej teściowej za użyczenie którego nie ponosiła żadnych kosztów. Nie osiągała również żadnego przychodu, a jak sama wskazała – pieniądze z zasiłków przeznaczała na utrzymanie działalności. W kontestowanym w skardze kasacyjnej spornym zakresie bezpodstawnych i bezzasadnych materialnoprawnych podstaw kasacyjnego zaskarżenia Sąd Najwyższy potwierdza, że nie stanowi tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym pozorowane wykonywanie zarejestrowanej działalności gospodarczej, połączone z intencyjnym opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne w celu uzyskania świadczeń, liczonych od zadeklarowanej podstawy wymiaru składek, jeżeli dochody z takiej działalności były zerowe lub nieadekwatne do opłaconych składek i zmierzały wyłącznie do nabycia nienależnych świadczeń ze spornego ubezpieczenia społecznego.

Jak trafnie zauważył Sąd Apelacyjny kontestowana w niniejszej sprawie decyzja została wydana w dniu 3 czerwca 2019 r., a skarżąca nie została mocą powyższej decyzji wyłączona z ubezpieczenia na przyszłość. Błędne jest zatem stanowisko skarżącej, iż na skutek zaskarżonej decyzji została bezterminowo, niejako „na zawsze”, wyłączona z ubezpieczenia społecznego, bez względu na okoliczności faktyczne i prawne, jakie zaistniały (i zaistnieją) po dacie wydania decyzji z dnia 3 czerwca 2019 r.

Wobec niewykazania przez skarżącą istnienia powołanych przesłanek przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach postępowania orzekając na podstawie art. 102 k.p.c. ze względów natury społecznej.